

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 20 września 2001 r.

35255

RPO/367933/01/VI/AB

Pani
Halina Wasilewska-Trenkner
Minister Finansów
WARSZAWA

Szanowna Pani Minister

Rzecznik Praw Obywatelskich nadal otrzymuje skargi na rozwiązania przyjęte w załączniku PIT/D do zeznań za 2000 r. Wyrazy szczególnie głębokiej dezaprobaty kierują podatnicy, którzy w 2000 roku ponieśli wydatki wymienione w wierszach 2, 3 i 4 kolumny a) tabeli z części D.1 załącznika PIT/D, uprawniające ich do ulgi do wysokości limitu wskazanego w pozycji 66, a jednocześnie dokonali pomniejszenia w części D.7 w związku z odliczeniem w latach 1996-1999 ulgi z tytułu oszczędzania w kasie mieszkaniowej. Zarzucają oni, że w wyniku wadliwej konstrukcji załącznika po raz drugi zmniejszono przysługujący im limit odliczeń - do wysokości pomniejszenia z części D.7 - o ulgę (lub jej część) wykorzystaną w latach wcześniejszych, która ten limit już uprzednio obniżyła. Do ponownego zmniejszenia limitu odliczeń prowadzi bowiem wykazanie w pozycji 70 i 73 tabeli zawartej w części D.1 kwoty przysługującego odliczenia w 2000 r. do wysokości limitu, a następnie pomniejszenie jej w części D.7 o odliczenia dokonane w związku z gromadzeniem oszczędności w kasie mieszkaniowej. Na skutek tego pomniejszenia kwota odliczenia ulg w roku 2000, która została objęta przysługującym podatnikowi limitem, w istocie nie jest odliczona od podatku, w całości lub w części, mimo że zmniejszyła lub nawet wchłonęła w całości limit przysługujący podatnikowi w 2000 r. Skarżący się wyrażają obawę, że przy obliczeniu podatku za rok 2001 będą musieli, w ramach limitu odliczeń wykorzystanego w latach 1992-2000, wykazać również tę kwotę ulg, do której odliczenia wprawdzie nabyli prawo lecz której - z uwagi na pomniejszenie w części D.7 - nie odliczyli od podatku.

W tym stanie uprzejmie proszę Panią Minister o wyjaśnienie czy art. 27a ust. 12 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) zobowiązuje do powtórnego pomniejszenia o kwoty odliczeń dokonanych w związku z oszczędzaniem w kasie mieszkaniowej limitu określonego w ust. 3 pkt 1 lit. a) i lit. b) w ostatnim zdaniu (po tiret) ? Czy przepis ten zobowiązuje również do pomniejszenia limitu określonego w ust. 3 pkt 2 (stosowanego w okresie obowiązywania ustawy) oraz limitów, określonych w ust. 3 pkt 3 i w ust. 4 ograniczających w okresie trzyletnim odliczenie ulgi z tytułu poniesienia wydatków wymienionych w ust. 1 pkt 1 lit. g ?

Autorzy skarg twierdzą, że nawet gdyby nie doszło do powtórnego zmniejszenia limitu odliczeń i pozostawiono im możliwość wykorzystania go w okresie obowiązywania ustawy we właściwej wysokości, to i tak dla wykorzystania limitu musieliby ponieść wydatki w takiej samej kwocie w jakiej ponieśliby je nie gromadząc oszczędności w kasie lecz wydatkując pieniądze na cele mieszkaniowe, uprawniające do ulgi w wysokości 19 %. W ten zatem wyjątkowo wyrafinowany sposób - mimo, że ustawodawca nie pozbawił osób oszczędzających w kasach mieszkaniowych prawa do skorzystania z innych ulg w podatku dochodowym związanych z zaspokojeniem własnych potrzeb mieszkaniowych, zakupem gruntu lub remontem - doszłoby i tak do zmniejszenia ulgi z 30 % do 19 %. Rozgoryczenie skarżących pogłębia fakt, że formularz PIT-D przeznaczony na odliczenie wydatków mieszkaniowych poniesionych w 1999 roku, stanowiący załącznik do zeznań za rok 1999, nie zawierał pozycji odpowiadającej części D.7 załącznika PIT/D do zeznań za 2000 r. Przepis art. 27a ust. 12 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) obowiązuje od 1997 roku, zaś umowy z kasami mieszkaniowymi były zawierane już w grudniu 1996 r. Prawdopodobnym jest zatem takie zdarzenie, że po zakończeniu okresu systematycznego oszczędzania zgromadzone środki zostały wycofane z kasy i przed końcem 1999 r. wydatkowane zgodnie z celem przewidzianym w umowie (nawet bez zaciągnięcia kredytu kontraktowego, np. dlatego, że bank odmówił jego udzielenia), a wówczas podatnik nie musiał dokonać pomniejszenia. Jest to oczywista nierówność podatkowa.

Uprzejmie proszę Panią Minister o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie. Oczekuję na informację.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll